
ADVIES

Ontwerp van milieuovereenkomst betreffende de uitgebreide producentenverantwoordelijkheid voor afgedankte matrassen

Aanvrager	Minister Alain Maron
Aanvraag ontvangen op	18 april 2023
Aanvraag behandeld door	Commissie Leefmilieu
Advies aangenomen door de Plenaire vergadering van	24 mei 2023

Vooraf

Dit ontwerp van milieuovereenkomst (geïnspireerd op de teksten die in andere Gewesten van kracht zijn) vult de bepalingen van de Brudalex op meer gedetailleerde en technische wijze aan en voorziet in een uitgebreide producentenverantwoordelijkheid (hierna « UPV ») voor matrasafval.

Het ontwerp van overeenkomst, dat tussen de producenten en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest werd afgesloten, heeft tot doel de uitvoeringsmodaliteiten voor het beheer van de matrassenstroom te formaliseren en om een milieubijdrage te heffen op de in de handel gebrachte matrassen (teneinde de kosten van inzameling en verwerking van afgedankte matrassen te dekken).

Doel is om de milieu-impact van deze stroom te verminderen en om de selectieve inzameling en recycling ervan te stimuleren. Deze UPV moet ook alternatieve manieren aanmoedigen om deze stroom volgens de beginselen van de circulaire economie te beheren (ecodesign, hergebruik, ...).

Brupartners herinnert eraan dat hij een advies heeft uitgebracht over het ontwerp van besluit tot wijziging van het besluit van 1 december 2016 betreffende het beheer van afvalstoffen en bijbehorende bepalingen, waarin het nieuwe UPV-stelsel voor afgedankte matrassen werd vastgelegd ([A-2021-045-BRUPARTNERS](#)).

Advies

1. Algemene beschouwingen

1.1 Beginsel « de vervuiler betaalt »

Brupartners herinnert aan zijn steun wat betreft de toepassing van het beginsel « de vervuiler betaalt », evenals aan de bepalingen betreffende een veralgemening tot alle Brusselse actoren van de verplichting tot afvalsortering (zowel de huishoudens als de economische actoren).

1.2 Aanvaardingsplicht

Brupartners pleit voor het aanmoedigen van de terugname van matrassen door de eindverkopers. Hiertoe benadrukt hij het belang om de terugname van matrassen door eindverkopers aan te moedigen door middel van een financiële stimulans van € 550 per ton, zoals voorzien in artikel 3.1 punt 1 van het milieuakkoord. Brupartners dringt ook aan op informatie aan de klanten over de plaatsen waar hun oude matras kan worden gedeponereerd (via een register van inzamelingspunten, erkende inzamelaars en matrasverwerkers verstrekt door Leefmilieu Brussel of via de website van Valumat met de lijst van inzamelpunten). Dit zal toelaten om te vermijden dat oude matrassen eindigen bij het zwerfvuil.

Brupartners steunt het principe van vrijwillige terugname die via de herverkopers wordt aangemoedigd want deze soepelheid zal toelaten om aan herverkopers, die over geen plaats (meer) beschikken om een aanzienlijk volume aan te recyclen matrassen op te slaan, geen terugnameplicht op te leggen (in ruil voor een doeltreffende informatie van de verbruikers over erkende terugnameadressen).

Brupartners wijst erop dat een groot deel van de Brusselaars niet beschikken over een privévoertuig. Hij vraagt dan ook om erover te waken dat het Gewest in het kader van de terugname van matrassen aan deze personen een oplossing zou aanbieden voor het vervoer ervan.

1.3 Stroom

Brupartners verwelkomt de bereidheid om de overname van de stroom van « afgedankte matrassen » te organiseren, met name gelet op het aanzienlijke volume en gewicht van deze afvalstoffen.

Brupartners vindt het aangewezen om ook de « topdekmatrassen » in het nieuwe UPV-stelsel voor afgedankte matrassen op te nemen. Hij stelt echter voor om voor de « topdekmatrassen » een definitie te voorzien, die desgevallend de bepaling van specifieke bepalingen voor deze afvalstroom mogelijk maakt.

Tot slot vindt **Brupartners** het nodig dat er wordt gecommuniceerd over de goede praktijken die het toelaten om de levensduur van matrassen maximaal te verlengen, evenals over de aanwijzingen wat betreft het « levenseinde » van een matras. Hij herinnert er evenwel aan dat een gepast gebruik van dit product leidt tot de vervanging ervan na een tiental jaren. Hij vindt dat ook hierover meer dient te worden gecommuniceerd, en dat er objectieve criteria inzake hergebruik moeten worden bepaald.

1.4 Uitwerking van de milieuovereenkomsten

Brupartners neemt er akte van dat deze milieuovereenkomst het resultaat is van onderhandelingen tussen het kabinet van de Minister, Leefmilieu Brussel en Valumat. Hij staat positief tegenover dit proces en is van mening dat de voorziening van de milieuovereenkomsten enerzijds de producenten toelaat om hun verantwoordelijkheden ten volle te begrijpen en anderzijds de overheden toelaat om de moeilijkheden op het terrein concreet te bevatten, wat de waarborg biedt dat de aldus vastgestelde verplichtingen beter worden toegepast. Hij vraagt om het aspect van ecomodulering in deze milieuovereenkomsten op te nemen, door codesign en preventie te ondersteunen teneinde de verhouding van recycleerbare matrassen te stimuleren en te verhogen. **Brupartners** wijst erop dat ecomodulering vanaf 2025 in Vlaanderen aan Valumat wordt opgelegd en vraagt dat dit eveneens in het Brussels Hoofdstedelijk gewest het geval zou zijn.

1.5 Interregionale samenhang

Brupartners neemt er akte van dat er momenteel een ontwerp van interregionaal samenwerkingsakkoord betreffende het UPV-kader voor bepaalde afvalstromen en voor zwerfvuil wordt aangenomen. Doel is onder meer een geharmoniseerd kader voor bestaande en toekomstige UPV tot stand te brengen (door uitvoeringssamenwerkingsakkoorden aan te nemen voor elke stroom die aan de UPV is onderworpen).

Brupartners juicht dit initiatief toe en herhaalt van mening te zijn dat het sluiten van samenwerkingsakkoorden op dit gebied de doelstelling van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest moet zijn, hoewel onderhandelingen over milieuovereenkomsten waarschijnlijk eenvoudiger en doeltreffender zijn dan deze over samenwerkingsakkoorden tussen de drie gewesten van het land.

1.6 Evaluatie en opvolging

Brupartners staat positief tegenover de vaststelling van maatregelen die een goede opvolging van de tenuitvoerlegging van de bepalingen van het ontwerp van overeenkomst mogelijk moeten maken. Hij

verwelkomt in het bijzonder de bereidheid om een discussieforum in te stellen dat aan de betrokken actoren moet toelaten om enerzijds kennis te nemen van de gevolgen van de overeenkomst en om anderzijds voorstellen te formuleren om de overeenkomst te verbeteren.

Brupartners steunt ook de verplichting ten laste van het beheersorgaan om bij Leefmilieu Brussel een jaarverslag in te dienen, evenals het feit dat deze gegevens jaarlijks moeten worden voorgelegd, zodat op basis daarvan voorstellen ter verbetering van de overeenkomst kunnen worden geformuleerd. Hij vraagt dat dit jaarverslag hem zou worden bezorgd.

Tot slot vindt **Brupartners** het positief dat het ontwerp van overeenkomst expliciet de bepalingen verduidelijkt die moeten worden gevolgd indien het beheersorgaan financiële reserves zou opbouwen die in verhouding tot de exploitatiebehoeften buitensporig worden geacht.

*
* *